

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Občni zbor „Narodne tiskarne“.

Dne 2. maja 1882 občni zbor „Narodne tiskarne“ v Ljubljani nij mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo delnic vloženih in premalo delničarjev udeleženih.

Zatorej se razpisuje drugi občni zbor delniškega društva „Narodne tiskarne“ na dan 17. maja 1882 ob 6. uri zvečer s pristavkom, da po §. 17 društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočnih delničarjev in število od njih zastopanih glasov.

Od upravnega odbora.

Proti židom.

Neovrgljiva resnica je, da dan danes v političnem življenju doslednosti iskati ne smemo. Mi živimo tako rekoč „iz roke v usta“. Kar nam ugaja, to odobrujemo, ker vsakrati čuti, da se v naši dobi bje brezozirni boj za obstanek. Nij čudo tedaj, da se nazori in načela, katera so se pred desetimi leti proglašala in smatrala jedino merodajnim in pravičnim, danes zabacujejo in da je zavaladalo popolnem nasprotno mnenje zlasti glede sinov Abrahamovega rodu. Kdor se spomina, kako so se velevalisti, na čelu njim Prusija in nje železni kancelar zavzemale za žide še pred malo leti, kako so prav očetovski skrbele za žide v Rumuniji in Srbiji, kako so še pri berlinskem dogovoru srbske in rumunske vladi narekovale pogoje, kateri naj se uvažajo in izvršujejo nasproti „izvoljenemu rodu“, mora danes zmagovati z glavo, videč preobrat, ki ga poročajo razni listi iz Nemčije, iz Rusije in iz drugih držav.

V Berlinu, kjer je Bismarck s svetovno znano firmo Bleichröderjevo kot „stiller Compagnon“ v najtesnejši zvezi in ima tej zvezi pripisovati veliko

cvenkajočega uspeha, v tej metropoli, dolgo let zaščitnici vsega židovstva, pričelo je protizidovsko (antisemitsko) gibanje in v kratkem času razširilo se po vsej Nemčiji tako intenzivno, da se povsodi uže govori, sklepa in dela proti židom in da mora vsak le količkaj odličen možak gledé tega vprašanja javno izreči svoje mnenje, da celo dvorni pridigar Stöcker sme biti na čelu vsej protizidovski agitaciji. Razjarjenje proti židom postaja čim dalje večje in kot sramota se javno proglašá, da je za rektorja na vseučilišču v Greifswalde potrjen žid, kateri je sicer vse časti vreden mož.

Če se to godi mej narodom, ki šteje mej svojimi veleumi može semitskega rodu, kakor so Börne, Heine, Mendelssohn, Mayerbeer itd., kateremu je Lessing napisal svoje slavno delo „Nathan der Weise“, mej narodom, kateremu se denašnji židi vsekdar prištevajo, poudarjaje svojo nemško narodnost, če tedaj Nemci tako rekoč proti lastnej židovski krvi tako sovražno in odurno postopajo, je skoro popolnem naravno, da se tudi drugod, po vseh deželah, kjer začno spoznavati židovske slabe lastnosti, pričinja nekaka mrznja proti njim, da se vrše nemiri, da s kruto silo preganjajo in podé židovsko kri od svojih pokrajin.

Poročila brzojavna nam uže naznanjajo vsakdnevne neredne proti židom v Rusiji, kjer celo vlada izdaje protizidovske naredbe, na primer, da židovi ne smejo imeti lekarnic, a če jih imajo, da jih morajo v teku jednega leta prodati.

Ker je sovrašstvo proti židom v Rusiji tako silno in ker se nij nadejati, da bode skoro pleglo, temveč je pričakovati, da bode vedno burnejše, zlasti ker Abrahamovi sinovi zbog svoje dobičkarije in družih ne baš prijetnih posebnosti, nikjer ne vzbujajo simpatij, marveč le nasprotno občutke, začeli so se izseljevati iz Rusije in mnogo odpotovalo jih je v svobodno Ameriko, ker mislijo, da je tam dežela,

kjer jim bode cvela pšenica, kajti ondi je prosta konkurenca, ondi človek le toliko velja, kar plača.

A niti svobodna Amerika jih ne mara, kajti jeden teh židovskih izseljencev Abraham Pricker piše v ruski list „Razsvet“, da je sovrašstvo proti židom v Ameriki še močnejše nego v Evropi. V tovarni, kjer je službo dobil, čul je čisto besede „prokleti žid“, a ne samo v nemškem, ampak v vseh v zedinjenih državah navačnih jezicah. Naposled bil je primoran zapustiti službo in dobil je mesto v drugi tovarni, a le na ta način, da se je zatajil, da nij povedal, da je žid.

Tudi na Francoskem, kjer je primeroma jako malo, namreč samo 45.000 židov pojavila so se v zadnjem času protisemitična mnenja na političnem površju in uplivni časopis „France“ priobčil je članek, v katerem se energično izreka, da se židovski življenj preveč vsiljuje v finančne in časnikarske kroge, da treba to pretečo nevarnost preprečiti o pravem času.

Mej Madžari je poslanec Istoczy skoro leto za letom ponavljal svoj predlog, da naj se odpravijo židovi iz vse dežele, kjer raste paprika in se prestavijo v Palestino, v svojo obljubljeno deželo, tam je njih pravi dom. S početka smijali so se temu predlogu in vsi šaljivi madžarski in dunajski listi karikirali so Istoczja, dan denes pa se je javno mnenje celo v Budapešti znatno predrugačilo, akoravno so zviti židovi na Ogrskem postali najhujši Madžari in pomadžarovali svoja imena. Rumunsko in Srbijo omenili smo uže in vsakdo je uže čital, da so se i ondi naveličali neljubih in sitnih gostov.

Če se ogledamo po naši državi, vidimo takoj, da tudi pri nas nij več tako, kakor nekdanj. Sicer je židov več, nego kdaj, tudi zavzemajo še skoro vsa važna in uplivna mesta v dunajskih finančnih, trgovinskih in časnikarskih krogih, da celo v parlamentu jih je pošteno krdelo, a tisti laži-liberalizem,

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Druga knjiga.

X.

(Dalje.)

Žal jej je bilo zopet zanj; tako žaluje mati za bolnim otrokom. Ali Marijani bilo je tako težko ga gledati, tiho odšla je v svojo sobo, a vrata pustila je odprta. Delati se jej nij ljubilo; sela je zopet in nove različne misli so jo zopet obšle. Čutila je, kako čas mine, štela je trenutke in bilo jej je ljubo, da je tako; srce jej je močno bilo in čakala je nekaj, čakala je nekoga.

Kde je neki Solomin tako dolgo?

Vrata so se zopet odprla in Tatjana je vstopila v sobo.

„Kaj hočete?“ vprašala jo je Marijana nezadovoljno; te nij pogrešala.

„Marijana Vikentjevna,“ začela je Tatjana na pol glasno. „Jaz sem vam le reči hotela, da se

preveč ne žalite zavoljo tega, to se vsacemu človeku lahko primeri . . .“

„To me nikakor ne žali, Tatjana Josipovna,“ segla jej je Marijana v besedo. „Aleksej Dmitriču je slabo; to nij velika nesreča! . . .“

„No, lepo, lepo. A jaz sem uže mislila: Kaj je neki mojej Marijani Vikentjevni, da je denes blizu nij? Toda za tega delj nijsem prišla sem; držeč se pregovora: Ne vtikaj se v stvari, ki te ne brigajo. — Ali baš sedaj prišel je nek tuj človek v tovarnico; Bog zna, kdo je! Majhen je in šepast, in na vsak način hoče Alekseja Dmitriča videti! Nij li to čudno, zjutraj tista ženska . . . in zdaj ta šepac. Ako mu rečeš: tu nij nobenega Alekseja Dmitriča, pa pravi: pokličite Vazilja Fedotiča. Jaz ne grem od tod, dokler ja ne vidim, stvar, zaradi katere sem prišel, je preveč važna.“ — Hoteli smo ga spoditi, ko tisto žensko, kajti Vazilja Fedotiča res nij doma, ali ta šepac ne gre in vpije: „Jaz ne grem in ne grem in bodem čakal do noči . . .“ Zdaj hodi po dvorišču gori in doli. Pojte v hodnik, od tam ga lahko vidite . . . znate li morda, kdo je to?“

Marijana šla je za Tatjano in mimo Nežda-

nova — zopet zapazila je krčevito nabrano potno čelo — in zopet mu je to obrisala s svojim robcem.

Skozi okno videla je novoprišlega tujca, o katerem je Tatjana govorila; bil jej je neznan. V tem hipu prišel je tudi Solomin na dvorišče.

Majheni, šepasti človek približal se mu je hitro in mu roko ponudil, ki jo je Solomin stisnil. Poznana sta torej bila. — Oba odšla sta potem v hišo.

Zdaj čuli so se koraki po stopnicah.

Marijana vrnila se je hitro v svojo sobo in sredi nje obstala. — Teško jej je bilo pri srci . . . zakaj? Tega ni sama znala nij.

Solomin odprl je vrata.

„Je li, Marijana Vikentjevna, dovoljeno vstopiti?“ je vprašal. „Tu je nekdo, katerega morate vsekako videti.“

Marijana je le prikimala in za Solominom vstopil je v sobo — Paklin!

XI.

„Jaz sem prijatelj vašega soproga,“ rekel je Paklin in se Marijani globoko priklonil, baje za to, da nij koj zapazila njega preplašenosti, „in tudi gospoda Solomina. — Kakor vidim, spi Aleksej Dmi-

ki je proglaševal in poveljeval krivonosi zarod obrezancev kot jedino merodajnim in uvaževalnim, jel se je izgubljati in javno mnenje prihaja do spoznanja, da smo imeli vse krive nazore in ideje, da tako ne more naprej. Iz tega izpoznanja nastali so antisemitski shodi na Dunaji, o katerih smo že poročali, in pri katerih je zanimivo zlasti to, da je nemško-liberalna stranka, in njeni prvoboritelj, glasoviti Schönerer, najodličnejši agitator proti židom.

Po vsem svetu je, kakor na dano povelje, počelo antisemitsko gibanje, povsod se „proti židom“ govori in snuje v zborih, listih in brošurah in smelo bi se reklo, da je značaj našega časa baš v tem vprašanji izražen, da je to znamenje časa.

Kakor pri vsakem drugem, treba tudi pri tem prašanji iskati naravnega izvora, uzrokov in razlogov tej nepričakovanej pojavi javnega mnenja vsega omikanega sveta. O tem pa bomo govorili pri drugem priliki.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. maja.

V državnem zboru vršila se je 1. t. m. debata o carinskem cenilniku (Zolltarif), pri kateri so z malimi izjemami tudi levičarji glasovali za prehod v specialno debato. Pri slednji postala je debata najživahnejša pri carini na kavo. Proti govoril je Plener jun., katerega, kakor tudi vse levičarske govornike, je finančni minister Dunajewski s svojim dovtipom in neizprosljivo satiro tako na drobno raztrgal, da bi bili skoro pomilovanja vredni. Če bo mogoče, priobčimo ministrov govor vsaj v glavnih delih. Pri glasovanju po imenih obveljala je carina na kavo, kakor je že določevala zatvorna postava, s 165 proti 138 glasom. — Ker je pri glasovanju o zatvorni postavi večina iznašala le 9 glasov, osupnil je levičarje ta znatni naraščaj večine.

V ravno istej seji odložil je mandat Dalmatinec dr. Monti, ker je, zagovarjaje krajevno carinsko politiko, zagazil v protislovje z večino in si nij vedel pomagati drugače, kakor da odstopi kot poslanec.

Vnanje države.

„Nordd. Allg. Zeitung“ piše, da so izmišljena vsa poročila londonskih časopisov, ki trde, da je veliki knez Vladimir prinesel in izročil predloge o shodu treh cesarjev. Soglasje vseh treh cesarjev je zagotovljeno brez tacega shoda. Političnega prašanja po sedaj nij tacega, da bi morali vladarji osobno o njem izrehati svoja mnenja in o njem mej soboj razpravljati.

Iz Rusije izseljujejo se v očigled ne več ugodnim razmeram židovi v velikem številu. Iz Grodnega odpotovalo je 500 delavcev. Sedem tisoč židovskih rodbin prijavilo je izseljevalnemu uradu v Jafi, da se bodo preselili v Palestino. Do sedaj je baje 9000 židov zapustilo rusko državo. To je v primeri z ogromnim številom ruskih židov, bore malo, kapljica v morje. Sploh se nemiri in skandali proti židom pretiravajo. Židovski časopisi imajo široko vest, nij jim vsega verovati. Nasproti ponavljajočim se poročilom, da nameravajo evropske vlade diplomatsko intervenirati v zadevah ruskih židov,

zagotavlja se v ruskih dunajskih krogih, da bi Rusija tako intervencijo uljudno a odločno zavrnila, kakor je to storila že l. 1863. glede poljskega vstanka. Židovski nemiri so notranja zadeva Rusije, v katero se drugim nij vmešavati.

V berlinskih ruskih krogih se pripoveduje: Pretečeni teden sprejel je car barona Günzburga (žida) v avdienci. Günzburg pripovedoval je caru resnico o preganjanju židov, in govorečemu o zlodejskih v Balti prestregel je car besedo rekoč: To nij možno! in pri tem pokazal na uradno sporočilo. A Günzburg da je na to rekel: Kar sem govoril, to je istina! Ginjen obljubil je car pomoči in dovolil iz lastne šatulje 60.000 rubljev v podporo židom, ki sedaj silo trpe. — Ta vest je dobro poročana, morda tudi dobro zlagana.

Kot naslednik Novikova v Carigradu imenuje se ruski poslanik v Draždanih g. Nelidov in oni v Teheranu Sinovčev. Razmere mej Turčijo in Bolgarsko so se zopet poostrele.

Iz Bukarešta se poroča, da je Bratianu odstopil.

Iz Sofije se piše: Ostavka vojnega bolgarskega ministra Kryl-ova pripisovati je uplivu ruskega diplomatskega agenta Hitrova. Pred kratkim bil je tu sestamek višjih v blgarske službi stoječih ruskih častnikov, pri kateri bil je navzočen tudi Hitrovo in pri kateri se je razpravljalo prašanje, ali naj vsi ruski častniki kolektivno dajo svojo ostavko. Bilo pa je pri sestanku nekoliko glasov, da bi taka demonstracija bila proti prisegi, danej knezu, da bi ne ugajala vojaške časti. Mej bulgarskimi častniki širila se je po kneževem pobočniku Marinovu signirana okrožnica, da namerava knez odstraniti vse Ruse iz vojske. Marinov pa je zatrejal slovesno in odločno, da od te okrožnice, ki nosi njega ime, ne ve ničesa.

Na Francoskem bile so preteklo nedeljo volitve maire-ov po tistih krajih, kjer je do sedaj vlada imenovala predstojnike. Republikanci izgubili so skoro 300 sedežev.

V seji vojaške komisije, ki je bila v 1. dan t. m., dejal je Gambetta, da obstoji prava demokracija v tem, da delo vlada. Le bojni dogodki leta 1870 prisilili so Francosko, da je premenila svoje nazore. Predno imamo delavnice in tovarne, moramo imeti domovino. V tem hipu, ko vstopi vsakoletni kontingent v kasarne, bi sukenj in jopičev (blouse) rad videl jednako veliko. Vsi stanovni naj bodo jednako zastopani.

V Lyonu je bivši cesarico Evgenijo, ko je šla v voz, zasramovalo nabrano občinstvo.

V Rimu pričela se je včeraj debata o trgovinske pogodbi s Francosko, katera bode gotovo vzprijeta, ako se italijanska vlada zaveže, da do leta 1883 razdere dosedanje Italijane škodujočo brodersko pogodbo ali pa za francoske ladije vpelje „Surtaxe d'entrepot“, to je povišanje pristojbin v pristaniščih.

Angleška vlada naznanila je spodnji in gornji zbornici, da so se zaprti Irci Parnell, Dillon in O'Kelly izpustili. Oslobojenje družih irskih agitatorjev se skno pretresuje. Vlada bode predlagala sredstva za varstvo življenja in imetka v Ieskei.

Domače stvari.

— (Glasbeno-deklam. akademija) na korist ubogim dijakom c. kr. višje gimnazije in c. kr. višje realke v Ljubljani je v soboto 6. t. m.

v deželnem gledališči, pri kateri sodelujejo učenci obeh уставov pod vodstvom svojih glasbenih učiteljev, gospodov A. Foersterja (petje) in J. Gerstnerja (gosli) s prijazno pomočjo c. kr. vojaške godbe polka vel. kneza Mihaela ruskega. Program. 1. G. Rossini: Ouverture k operi Semiramis; igra c. kr. vojaška godba pod vodstvom svojega kapelnika gospoda K. Czernya. 2. a) F. Mendelssohn-Bartholdy: Ruhethal, b) R. Schumann: An den Sonnenschein, c) Mendelssohn-Bartholdy: Die Waldvögelein, mešani zbori. 3. S. Gregorčič: V pepelnici noči, deklamuje H. Pfeifer. 4. Delphin Alard: Druga simfonija concertante za dve gosli (E. Pfeifferer in Ad. Hauffen) z orkestrom. 5. Anton Foerster: Pobratimija, moški zbor s četvero-spevom in bariton-solom (Soli: A. Kunovar, A. Bilc, A. Drukar in J. Vrus). 6. H. V. Veit: Večerni pozdrav, fantazija na klavir (Ant. Foerster ml.) 7. Fr. pl. Schiller: Die Piccolomini, četrti prizor I. dejanje (Octavio Piccolomini: J. Vrus; Maks Piccolomini: A. Drukar; pl. Questenberg: A. Belar). 8. Maks Bruch: Normannenzug za baritonsolo (H. Franke), moški zbor in orkester. 9. a) Alfons Cizbulka: Stefanie-Gavotte, b) F. Mendelssohn Bartholdy: Vojaška potnica duhovnov iz Athalije, Ensemble goselj s klavirom. 10. A. Foerster: Vodniku v spomin, venci njegovih in na njega zloženih pesnj za mešan zbor, moški četverospjev (H. Kovač, V. Videgar, J. Lesar in A. Belar) in orkester. Slavno filharmonično društvo je blagovoljno posodilo klavir. Besede k zborom se dobivajo pri kasi po 10 kr. — Vstopnina: Fotel 80 kr.; sedež v parterji 70 kr.; vstop v lože in v parter 50 kr.; za garnizon in dijake 30 kr.; sedeže na galeriji 50 kr.; vstop na galerijo 20 kr. — Nadplače se s hvaležnostjo sprejemajo. — Kasa se odpre ob 7. uri. — Začetek ob polu 8. uri zvečer. — Vstopnice s programi in nekatere lože se dobivajo pri gospodu K. S. Tillu (pod trančo) in zvečer pri kasi. Odbor.

— (Prvi letošnji javni Sokolovski večer) bode prihodnjo nedeljo dne 1. t. m. v restavraciji ljubljanske čitalnice, pri kojem bode sodeloval iz prijaznosti slavni pevski zbor čitalnični in svirala c. k. vojaška godba. — Program je jako zanimljiv in ga hočemo priobčiti v jedni prihodnjih števil našega lista.

— (Kranjsko obrtnijsko društvo) imelo je zadnji ponedeljek prvo odborovo sejo. Za predsednika bil je izvoljen gospod mestni odbornik J. N. Horak, za njega namestnika gospod Anton Klein, za blagajnika g. Jarnej Žitnik in za tajnika g. Matija Kunc. Ko so se izvršile volitve, pričela se je obravnava o načrtu obrtne postave, katerega je predložil državnemu zboru grof Belkredi. Sprejel je odbor sledeča principijelna vodila: 1. V novo obrtno postavo naj se sprejme določilo, da ne sme nikdo imeti obrta, kateri se istega nij naučil in kateri ne dokaže popolne sposobnosti

trič in je, kakor sem čul, bolan. Zalibože, poročati imam neugodne novice; nekoliko sem Vazilju Fedotiču že povedal.“

Paklinov glas je bil hripav in vedno je v govoru prenehal, kakor človek, ki mu je grlo od žeje povsem posušeno. Novice, ki jih je poročil, bile so res žalostne: Markelova so kmetje zgrabili in v mesto odgnali. Goluškinov bedasto izgledajoči komi ovadil je svojega principala, katerega so vsled tega v zapor deli. „Ta pak,“ tožil je Paklin, „ta pak izdal bode vse, kar vé, on celo obeta, pristopiti pravoslavnej cerkvi in hoče gimnaziju kupiti sliko metropolita Filareta. Tudi za doslužene vojake daroval je 5000 rubljev. Brez dvojbe denunciral bode tudi Neždanova, in policija pride zdaj ali zdaj v tovarnico. Tudi Vazilij Fedotič je v opasnosti. — „Kar se mene tiče,“ dodal je Paklin, „tako se le čudim, kako je to, da še nijsem zaprt, akopram se prav za prav ne pečam s politiko in se ne udeležujem nobenih zarot. — Lenobo in pozabljivost policije sem upotrebil, da vam to poročim, ter se z vami posvetujem, kaj je tu storiti.“

Marijana poslušala je Paklina, da je končal; ona se nij prestrašila in tudi mirna ostala, ali uvi-

dela je vender, da je treba tu kaj storiti. Najprej pogledala je Solomina.

Tudi ta je bil miren, le okolo njegovih ustnic nij bilo običnega smehlja.

Solomin razumel je ta pogled Marijanin; čakala je, kaj on poreče, da bi se potem ravnala.

„To je res težka stvar,“ povzel je zdaj on besedo. „Najbolje bi bilo, da izgine Neždanov za nekoliko časa; ali povejte mi vender, gospod Paklin, kako ste vi doznali, da je tu?“

Paklin odkimal je z glavo.

„Neki znanec, ki ga je videl, kako je tu v okolici propovedoval, šel je za njim, ali ne v slabem nameri; on je tudi jeden naših. Oprostite,“ rekel je zdaj obrnivši se k Marijani, „toda prijatelj Neždanov bil je vender preveč nepazljiv.“

„Očitnja nijso zdaj več umestna,“ rekel je Solomin. „Žal, da denes ne bode z njim mogoče govoriti, ko bode zopet zdrav in — naša policija tudi nij tako brzih nog, kakor se vam dozdeva. — Tudi vi Marijana Vikentjevna, morali bodete bežati z njim.“

„Dakako!“ odgovorila je Marijana odločno.

„Da, da,“ rekel je Solomin in se zamislil. „Zdaj treba pomisliti, kam bodeta bežala?“

„Dovolite,“ povzel je Paklin besedo. „Jaz priobčil bi vam rad misel, ki me je obšla, ko sem se semkaj peljal, samo to naj vam prej rečem, da sem pol vrste od todi svoj voz zapustil in peš sem šel.“

„A kakšna je ta misel?“ vprašal je Solomin. —

„Sledeča: Dajte mi voz ... in jaz se peljem k Sipjaginu.“

„K Sipjaginu,“ upala je Marijana govorniku v besedo „čemu k temu?“

„Bodete takoj čuli.“

„Ali ga vi poznate.“

„Ne! Ali slušajte in premislite dobro kar bodem dejal; meni se to genijalno vidi! Markelov je s Sipjaginom v rodu, in če se ne motim, je njegove žene brat, jeli? Nemogoče je torej, da bi ta gospod za svoje žena brata ne storil čisto nič. In — Neždanov! Ako je tudi na tega jezen, tako mu je ta vender v rodu — po svoji ženitvi. Tem potom dala bi se opasnost, preteča našemu prijatelju ...“

„Jaz nijsem omožena,“ — rekla je Marijana.

(Befähigungsnachweis), sposobnosti namreč v tem smislu, da mora vsak, kdor hoče izvrševati kak obrt, razen svedoče, da se je obrta popolnem priučil, tudi dokazati, da je v tem obrtu delal pri v tem obrtu izučeni obrtnikih. Nikomur, kdor tega postavno dokazati ne more, naj se ne dovoli izvrševati kak obrt. Izjeme bi se smele napravljati le pri vdovah, ali i iste bi se morale zavezati, da sprejmo kot obrtnega voditelja le popolnem sposobnega, v obrtu dobro izučnega poslovođa, kot svojega zastopnika. 2. Upejljava obligatoričnih zadrug za samostalne obrtnike. Delavcem naj bi se, da bodo tudi oni zastopani, dovolile njim vstrezajoče zveze, ali pa delavske zbornice (Arbeiterkammern). 3. Prodajanje po hišah ali košarija (Hausirhandel) naj se dovoli le na deželi, po mestih in trgih pa se naj popolnem prepove. Po dolgej jako obširnej razpravi sprejel je odbor vsa navedena in važna določila. O načrtu te obrtnijske postave se bode še nadalje razgovarjal odbor, in to vsak četrtek zvečer ob 1/2 8. uri, v posebnej sobi gostilnice „pri Lozarji“ na sv. Jakoba trgu. Poleg odbornikov so k tem shodu povabljeni tudi vsi društveniki, da se teh za obrtnike jako važnih obravnav udeleže. V kranjsko-obrtnijsko društvo se more vpisati vsak obrtnik pri odbornikih društva. Vpisnina iznaša le 1 gld. Obrtniki na deželi, kateri žele ustanoviti podružnice, naj se obrnejo do J. N. Horaka, kateri njim radovoljo pošlje brezplačno pravila obrtnijskega društva. Mi domačim obrtnikom prav gorko priporočamo vse hvale vredno društvo, katero bode, ako zadobi vsestransko podporo, lahko delovalo prav uspešno na korist domačej obrtniji.

— (Akad. društvo „Slovenija“) na Dunaji napravi v soboto 6. maja občni zbor s sledečim dnevnim redom: Prečita se zapisnik. 2. Poročilo predsednikovo. 3. Poročilo odborovo o preteklem semestru a) tajnikovo b) blagajnikovo c) knjižničarjevo. 4. Poročilo revizorov. 5. Volitve: a) predsednika b) 6 odbornikov c) 3 revizorov. 6. Slučajnosti. Locale: Schneider's Zipferbierhalle I. Wollzeile 38 Souterrain. Začetek točno ob 8. zvečer. Ude in prijatelje društva uljudno vabi. odbor.

— (Občni zbor katoliškega rokodelskega društva) bil je zadnjo nedeljo. Predsednik gosp. Anton Gnezda pozdravil je došle in opisoval delovanje društva v pretečenem letu. Poučevali so se rokodelski pomočniki po g. kaplanu A. Kržiču in po g. inženjerju Czermaku v lepopisji, risanji in petji. Tudi za zabavo se je skrbelo in bilo je po zimi nekaj prav veselih večerov, po leti pa izlet na Dobrovo. Premoženje društva iznaša 1574 gld. 42 kr. v gotovini naloženej pri obrtnijski pomočnej družbi, 450 gld. pa v obligacijah in pol srečke od l. 1864. Za nakup lastne hiše izročila je osoba, ki pa neče biti imenovana, hranilnično knjižico, na katero je vloženih 1035 gld. 30 kr. Gosp. monsignore

Jeran pa je pričel po „Danici“ nabiro prostovoljnih darov, in prvo zbirko v znesku 68 gld. uže izročil. Tako ima društvo najboljšo nado, da pride do lastnega doma. Dohodkov je imelo društvo 289 gld. 92 kr., stroškov pa 212 gld. 34 kr., tako da je ostalo v blagajnici 77 gld. 58 kr. Na novo vpisalo se je 35 udov in društvo šteje zdaj 72 pravih, 24 pa častnih udov. Od ustanovitvenja društva l. 1855 pristopilo je 1343 rokodelskih pomočnikov. Konečno se spomina g. predsednik umrlih častnih udov: dr. Janeza Bleiweisa viteza Trsteniškega in g. Freibergerja.

— (V mestnej klavnici.) je bilo meseca aprila t. l. pobitih 244 volov, 216 prašičev, 850 telet, 127 kostrunov, 807 kozličkov; štiri ikraste prašiče pokončal je konjač.

— (Mesto Brežice) tik hrvatske meje je tudi za potrebno spoznalo, oglašiti se proti slovenskim trjavam. Koliko dobitčka in kupčije imajo Brežičani od Nemcev, bi radi vedeli. Da pa breško in bizelsko vino le gornjesavinjski in kranjski Slovenci pijó in za drago ceno kupujejo, nam je dobro znano. Čemu tedaj tako sovraštvo proti Slovincem? U. A. W. g. nemškutarska breška gospoda!

— (V Mariboru) prvega t. m. zjutraj niso imeli, kakor do sedaj vsako leto, muzike, in to, kakor poroča „Südost. Post“ iz štedilnih uzrokov. Ubogi Mariborčani, res huda mora biti če si niti godbe ne smejo privoščiti.

— (Prvi majnik) je navadno dan, katerega se vsakdo veseli in hiti ga uživati v prostej naravi. Dunajčanje imajo svoj „Prater“, v katerem se po številu kočij in popitih sodčevih piva meri živahnost dneva in število obiskovalcev. Pri nas bodemo odslej imeli drugo merilo. Kakor se nam namreč zagotavlja, porabili so na spodnjem Rožniku preteklo nedeljo in ponedeljek vsega vkup 200, čitaj: dve sto bokalov mleka in smetane. Koliko je tedaj bilo obiskovalcev, naj si izračuni blagovoljni čitatelj sam.

— (Svilarstvo na Primorskem) se prav lepo razvija V zadnjih petih letih, to je od 1877 do 1881 se je v Istri poprek na leto pridelalo dvakrat več svilnih mešičkov, nego poprek v prejšnjih sedmih letih, to je od leta 1870 do 1876. Enako se je povzdignolo svilarstvo tudi na Goriškem. Našim razumnim gospodarjem to stvar prav živo priporočamo, ker navadno daje lep dobiček.

„Edinost.“

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 3. maja. Lulek v Šent-Lenartu imenovan je za tajnika v Celji, pristav Wokaun za Kozje, Morokuti za Gornjigrad, Meixner za Rogatec.

Popravek.

V včerajšnji številki „Slovenskega Naroda“ mora biti v razglasu o srečkanji mestnega ljubljana-

skega posojila mej dobitki po 30 gold. namestu št. 21976 — 21966.

Listina upravnistva. Gosp. A. F. v Repentabru. Sedaj imate plačano naročnino do 30. junija 1882.

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni teden.)

Barometer: Stanje barometrovo je bilo pretečeni teden nizko in sploh za 5-50 mm. nižje kot srednje stanje vsega leta; znašalo je namreč 729.80 mm. in je bilo samo v nedeljo nadnormalno. Z ozirom na srednje stanje vsega tedna je bilo stanje v ponedeljek, torek, soboto in nedeljo nadnormalno; v sredo, četrtek in petek pa podnormalno. Najvišje srednje stanje, za 7.13 mm. nad normalom, je imela nedelja; najnižje, za 5.55 mm. pod normalom, petek; največji razloček v srednjem stanju znaša torej 12.68 mm. Najvišje v vsem tednu sploh, 738.12 mm. visoko, je stal barometer v nedeljo zvečer; najnižje, 723.54 mm. visoko, v petek zjutraj; razloček mej maksimum in minimum barometrovskega stanja sploh znaša torej 14.58 mm. Največji razloček v stanju jednega dne, za 5.94 mm., je imela sobota; najmanjši, za 0.10 mm., ponedeljek.

Termometer: Srednja temperatura vsega tedna je znašala + 11.9° C., to je za 1.3° C. nad normalom in je bila le v petek podnormalna, v soboto normalna, sicer pa vselej nadnormalna. Najvišjo srednjo temperaturo, + 13.3° C., sta imela ponedeljek in torek; najnižjo, + 9.9° C., petek; največji razloček v srednjem stanju znaša torej samo 3.4° C. Najvišja temperatura vsega tedna sploh, + 19.6° C., je bila v nedeljo opoldne; najnižja, + 7.4° C., v nedeljo zjutraj; največji razloček v temperaturi jednega dne, za 12.2° C., je imela nedelja; najmanjši, za 2.4° C., petek.

Vetrovi pretečenega tedna so bili večinoma slabotni, k večjemu zmerni in precej premenljivi. Z največ, namreč s 43%, je bil zastopan „jugozahod“, z 28.5% „gorenjec“, s po 9.5% „vzhod“ in „zahod“, s po 4.75 „burja“ in „brezvetrije“.

Nebo je bilo precej premenljivo; s 43% jasno, z 38% popolnem, z 19% pa deloma oblačno.

Mokrina: Vsled nizkega stanja barometrovskega je bilo vreme pretečeni teden zelo nestanovitno in je palo tudi primeroma precej dežja. Teden je imel štiri deževne dni, v katerih je palo 60.50 mm. dežja; največ, namreč dve tretjini, v četrtek; najmenj v ponedeljek.

Tržne cene v Ljubljani

dné 3. maja t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	26
Rež,	6	01
Ječmen	5	04
Oves,	3	90
Ajda,	4	87
Proso,	5	20
Koruza,	6	—
Leča	9	—
Grah	9	—
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	2	94
Maslo, kilogram	1	—
Mast,	—	84
Špeh frišen	—	74
„ poven,	—	78
Surovo maslo,	—	82
Jajca, jedno	—	2
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	50
Svinjsko	—	62
Kostrunovo	—	30
Kokoš	—	35
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	40
Slama,	1	78
Drva trda, 4 kv. metre	5	80
„ mehka, „	4	—

Paklin skočil je začuden s svojega stola. „Kaj? Vi niste omoženi? — — — No, nič zato, toli se človek lahko zlaže. — Ali poročiti se morata čim prej možno; družega pota jaz ne vem! Ako se Sipjagin do zdaj nij odločil vaji po policiji iskati, to je to znamenje, da je v njem zavlada nekako — velikodušje. — Vidim, da se vam ta izraz ne dopada, recimo torej: ponos ali prevzetnost. Zakaj bi te slabosti ne upotrebili? Sodite sami!

Marijana vzdignila je nekako ponosno svojo glavo in si z roko lase pogladila. „Za Markelova, ali za se, delajte gospod Paklin, kakor vas je volja. Aleksej pa tudi jaz ne trebava niti priporočila niti protekcije Sipjaginoje. Zato nijsva njegove hiše zapustila, da bi potem kot prosjaka zopet na njegova vrata trkala. Jaz in Aleksej ni na njegovo ni njegove žene velikodušnost ne računava.“

„Takšna čuvstva vrlo so lepa in hvalevredna“, dejal je Paklin, a sam pri sebi je mislil, „kakor da me je z mrzlo vodo polila, tako me je obrisala.“ — Glasno je pa zopet rekel: „Ali vender, premislite si stvar . . . Vaša naj volja velja. Jaz bodem govoril za Markelova, samo za ubozega našega Marlova. Le to naj še povém, da je on le po ženi Sipjaginoje s tem v rodu, vi pa da . . .

„Prosim vas, gospod Paklin, pustite to!“
„Dobro . . . dobro! Ali samo to naj še spomnim, da je Sipjagin vrlo upliven mož . . .“

„A zase se nič ne bojite?“ vprašal je Solomin. Paklin odgovoril je ponosno:

„Pri taci priložnostih, ne smé človek sam nase misliti!“ — Ali baš nase mislil je največ; on, slabotni ta človek hotel je dve muhi najedenkrat ubiti; za to ljubav bi Sipjagin, to je za gotovo vedel, tudi zanj svojo besedo vložil. — Saj je bil on tudi, naj se stvar, od katere koli strani gleda, vender tudi nekoliko kriv . . . on je znal za vse — in je časih tudi sam katero črnil!

„Meni se vidi“, oglašil se je naposled Solomin, „da vaša misel nij slaba, in, akopram se nobenega učinka ne nadejam, je vender to jedini pot. Poskusite s tem svojo srečo, skaziti ničesar ne morete.“

„Dakako! Najhuje kar se mi more zgoditi je to, da me vržejo iz hiše . . . a to še nij nobena takšna nesreča!“

„Ne, nesreča nij to nobena . . . (Merci! mislil je Paklin — Solomin pa je nadaljeval.) Koliko je zdaj ura? Pet bode skoro. Jaz bodem koj ukazal upreči. — Pavel!“

Namesto Pavla pak prišel je Neždanov. Noge so se mu še tresle in z jedno roko držal se je za vrata, usta je imel odprta in gledal je debelo nevedé o čem se govori.

Paklin pristopil je prvi k njemu.

„Aleoša!“ ga je ogovoril, „ali me še poznaš.“ Neždanov gledal ga je nekoliko hipov.

„Paklin?“ rekel je naposled.

„Da, Paklin. Si li ti bolan?“

„Da, da . . . bolan. Kaj . . ., hočeš tu?“

„Kaj hočem?“ . . . V tem hipu sunila je Marijana malo Paklina; ta se je obrnil in videl, kako

mu je odkimala . . . „A, da!“ je zamrmral in obrnivši se k Neždanovu glasno začel; „Glej Aleoša, jaz sem prišel v neke imenitnej zadevi — in se zdaj koj zopet odpeljem. Solomin ti bode vse povedal in tudi Marijana . . . to je: Marijana Vientjevna, oba se zlagata z mojo namero. — Tu gre za . . . ne, ne!“ popravil si je sam videvši, da mu Marijana zopet z glavo odkima. „Samo Markelova se tiče, skupnega prijatelja najinega; samo njega. Toda, z Bogom. — Vsak trenutek je zdaj dragocen — z Bogom prijatelj . . . Videla se bodeva. — Vazilij Fedotič, prosim bodite toli ljubeznivi in spremite me do voza.“ (Dalje prihodnjič.)

dné 3. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76	gld.	65	kr.
Srebrna renta	77	"	55	"
Zlata renta	94	"	45	"
1860 državno pesojilo	131	"	—	"
Akcije narodne banke	827	"	—	"
Kreditne akcije	344	"	75	"
London	120	"	—	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	53 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	63	"
Državne marke	58	"	70	"
4%, državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	75
Državne srečke iz l. 1864	100	"	173	50
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	"	40	"
Ogrska zlata renta 6%	119	"	85	"
" " " 4%	89	"	10	"
" " " papirna renta 5%	87	"	45	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	113	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	"	60	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	"	20	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	"	50	"
Kreditne srečke	100	gld.	176	50
Rudolfove srečke	10	"	20	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	132	25
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	228	"	50	"

Naznanilo preselitve.

Imam čast naznanjati čestitemu občinstvu, da bodem svojo zalogo 8. maja z Mestnega trga

v Spitalske ulice v Schreyerjevo hišo preložila. Prosim čestito občinstvo, da me tudi v noveji zalogi pogosto obišče, jaz bodem natančno skrbela, da bode vse po volji postreženo.

Spoštovanjem

Marija Podkrajšek.

(272—2)

Umetne

(55—23)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojdu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom
zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Tujci:

2. maja.
Pri Slonu: Wite z Dunaja. — pl. Doroška z Gorenjskega. — Stieger iz Celja. — Rauniher iz St. Martina.
Pri avstrijskem cesarji: Wallner iz Trsta.

Umrli so v Ljubljani:

29. aprila: Janez Skubic, gostac, 70 let, Kravja dolina št. 11.
30. aprila: Marija Kos, kuharica, 41 let, Kravja dolina št. 11. — Jakob Friedrich, bivši trgovec, 80 let, Mestni trg št. 13, za vodenico.

Gostilna „pri lipi“

v Ljubljani.

Udano podpisani daje na znanje, da je omenjeno staroznano gostilno prevzel ter da bode skrbel za dobro in okusno kuhinjo in za dobro nepopačeno pijačo. Ob enem prosi podpisani za mnogobrojno obiskovanje z zagotovitvijo, da bode svojim p. n. gostom cenó in pazljivo postregel.

Spoštovanjem

Jgnac Partik.

(290—1)

Naznanilo.

P. n. gospem naznanja podpisani, da je odprl

štacuno z blagom za gospe

ter jim nudi priložnost, dobro blago po prav nizkej ceni kupiti, ker ga po znižanej ceni prodaja in sicer:
plašče za dež po gld. 4-80 do 16 gld., poprej po gld. 8 do 24 gld.,
gospejne jopiče " 2-80 " 10 " " " 5-50 " 18 "
vsakovrstne mantlete " 7.— " 45 " " " 10.— " 60 "
Dalje ima veliko zalogo

španskih zobcev (špic)

črnih, belih in crēm; modereev itd., veliko zalogo vsakovrstne priprave za obleko za gospe in gospe; fino trakovje in franže itd. po najnižjih cenah.

P. n. gospem in gospodom se v obilen obisk najuljudneje priporoča

Večeslav Bilek,

v Ljubljani, Mestni trg št. 9.

(279—2)

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

najčistije lužne

KISELINE

poznate kas najbolj okrepljujuče piče,

I kas izkušn lek proti trajnom kašlju plućevine I želudca bolesti grkljana I proti mēhurnim kataru,

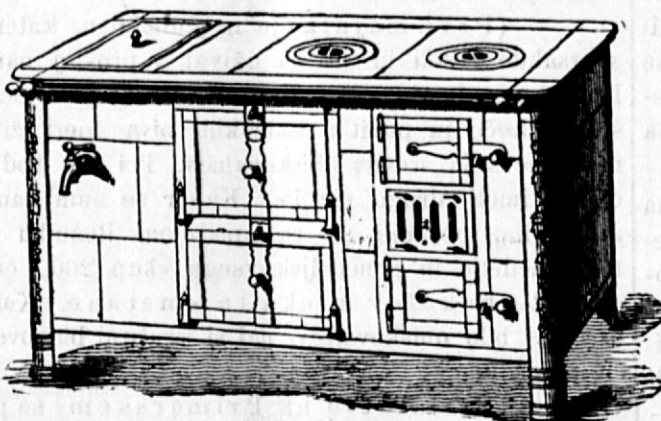
kas I elastioah za (PASTILLEN)

nalazi se kod Hinke Mattonija (Karlovi vari u Češke).

Komi,

moške starosti 30—40 let, neoženjen, dobro izurjen in s potrebnimi lastnostmi za vodstvo večje prodajalnice z mešanim blagom večjega kraja na Notranjskem se sprejme pod dobrimi pogoji. Ponudbe sprejema iz prijaznosti J. W. Stedry, v Ljubljani.

(278—2)

ALBIN C. ACHTSCHIN,

stavbeni ključavničar,

v Ljubljani, Krojaške ulice št. 8 (nova),

priporoča svojo veliko, dobro asortirano zalogo

štedilnih ognjišč in stavbenih okov

v vseh vrstah in velikostih po najnižjih cenah pod garancijo.

C. kr. patentirane štedilnih ognjišč plošče, katere vsled vročine ne počijo. Obetajoč natanko in realno postrežbo sprejemajo se vsake vrste stavbena dela in poprave.

(259—2)

Ilustrovani cenilniki na zahtevanje zastojn in franko.

Kranjsko stavbeno društvo.

Začetkom stavbene sezone priporoča se kranjsko stavbeno društvo v sprejemanje novih stavb in prezidavanj, kakor tudi v napravo načrtnih del in v preračun stroškov.

Ima tudi vedno v zalogi suho stavbeno lesovje, dalje stavbene materialije, kakor tudi železniške šine, cement in vlite stvari iz cementa, plošče za tlak itd.

(267—2)

GRAND THEATRE MECANIQUE.

Arena na cesarja Frana Josipa trgu.

Danes sredo

briljantna predstava.

Začetek ob 7 1/2 uri zvečer.

Četrtek dve predstavi.

Začetek prve ob 4 1/2 uri popoldne, druge ob 7 1/2 uri zvečer.

Na mnogovrstno zahtevanje: Agra, stolnica Indije, Weierburg na Tirolskem, novi avtomati in premikajoče se piorame.

Slavno p. n. občinstvo opozorujem, da se pri teh predstavah ne bode streljalo.

(292)

Spoštovanjem Fr. Gierke, mlajši.

Velike izgube,

katere je velika londonska tovarna za železno hišno opravo
Coddridge Brothers and Comp.

(Postelje so blizu take, kakor ta podoba.)

imela pri zadnjem falimentu Glasgowske banke, so jo tako pretresle, da je sklenila svojo delavnico zapreti in v množini v zalogi ležečo, izvrstno, pri vseh razstavah z zlatimi medaljami odlikovano hišno opravo za četrti del fabriške cene popolnem prodati.

Jaz oferiram torej od gorenje prodajalnice pri meni komisijoniranih 2000 železnih postelj za odrastene (istinito lepo delo in nedosežen kinč vsakega stanovanja in vsake sobe po čudovito nizkej ceni jeden po gld. 8.—, prej gld. 32.50).

1750 finih železnih, zelo lepih, lakiranih umivalnih miz velike trpežnosti, jedna po gld. 6.— (prej gld. 24.—).

1449 zelo masivnih, lepo bronsiranih, s 6 držaji, obešalnikov za obleko, a gld. 8.— (prej gld. 32.—).

1850 zelo lepo dvobarveno kostanjasto lakiranih, 130 cm. dolgih in 60 cm. širokih pol kositrenih postelj za otroke z zelo finimi zelenimi svilenimi mrežami, jedna po gld. 13.— (prej gld. 40.—).

Pismena naročila izvršujem tudi po jedino v izvrstnih eksemplarih proti poštnaj nakaznici.

(190—6)

F. BUGANYI,

ekspozitna hiša, Landstrasse, Löwengasse, Wien.

Lastnina in tisk „Národne tiskar ne“.

Zahvala.

V noči od 22. na 23. t. m. okolo 11. ure nastal je v Dobličah, v vasi od mesta Črnomlja jedno uro oddaljenej, velik požar. Pogorelo je osem gospodarjev, a gotovo bila bi pogorela vsa vas, da nij prišla nagloma na pomoč prostovoljna požarna straža črnomeljska, katerej jedinej gre zasluga, da se nij ogenj dalje širil. Vso noč delali so gasilci nepranehoma in krotili grozoviti ogenj z dvema brizgalnicama in s tem v prvej resnej poskušnji hvalevredno pokazali svojo zmožnost.

Podpisano županstvo čuti se torej dolžno, slavnej požarne brambi črnomeljske za toliki trud in toliko požrtvovalnost izreči najtoplejšo zahvalo.

Županstvo v Dobličah,

dné 29. aprila 1882.

(288)

Vrtin I. r., župan.

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migrēno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v pr. ih, mastno zgago. Telo se hitro sčisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kisline. Davici in tifusu vzamejo vso zlobo in vročino, če se zavzivajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhnim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar g. J. Svehoda v Ljubljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj.

(247—85)